

**LÄNSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2009-09-14
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
6563-09 E
Rotel 12

KONKURRENSVERKET

2009-09-15

Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SÖKANDE

Gunnar Karlson Sverige AB, 556607-5692
Box 9078
400 92 Göteborg

MOTPART

Mölndals Stad
431 82 Mölndal

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten förordnar att Mölndals Stads upphandling avseende ombyggnad av luftbehandlingssystem, Åby simhall ska göras om.

Länsrättens beslut den 28 augusti 2009 om att upphandlingen tills vidare inte får avslutas upphör därmed att gälla.

Dok.Id 179446

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031-732 70 00 E-post: lansrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031-711 78 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
---	---	--	---------------------------------	---

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Mölnads Stad (staden) har genomfört en upphandling avseende ombyggnad av luftbehandlingssystem, Åby simhall, Mölnads stad. Av tilldelningsbeslutet den 20 augusti 2009 framgår att upphandlingskontrakt ska tilldelas Energi och Fastighetsservice AB.

Gunnar Karlsen Sverige AB (bolaget) begär överprövning av upphandlingen och anför i huvudsak följande. Mölnads Stad har inte upphandlat det man har avsett i sin förfrågan. I sitt förfarande har beställaren brutit ut arbeten enligt styr-PM med hänvisning till dålig intern dialog. När man har exkluderat styr-PM ur upphandlingen har entreprenaden tilldelats en anbudsgivare som inte har lämnat ett komplettpris enligt förfrågan.

Staden anser att bolagets ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Staden har inte brutit mot någon gemenskapsrättslig princip i ett förhandlat förfarande. Förfrågningsunderlag avseende ombyggnad av luftbehandlingssystem, Åby simhall, annonserades på en hemsida för upphandlingar i regionen. Vid anbudstidens utgång hade inga anbud kommit in. Staden övergick från en förenklad upphandling till ett förhandlat förfarande genom att skicka ut inbjudan att inkomma med anbud till samtliga tre ramavtalsentreprenörer inom kategorin Luftbehandlingsarbeten. Samtliga tre ramavtalsentreprenörer inkom med ett anbud. När utvärderingen påbörjades blev det tydligt att det fanns oklarheter om vad som skulle ingå enligt styr-PM och vad respektive anbud omfattade. Det framkom att en anbudsgivare hade tolkat underlaget såsom att styr-PM skulle upphandlas separat och därför lämnat denna del utanför anbudet. För att reda ut oklarheterna och för att kunna göra en rättvis utvärdering beträffande styrarbetena ombads samtliga anbudsgivare om ett förtydligande. Staden valde till slut att exkludera styr-PM och att enbart utvärdera på luftbehandling och rör. Detta gjordes för att kunna få ett användbart bedömningsunderlag samt att

bedöma vilket bud som i praktiken var det mest ekonomiskt fördelaktiga. Anbudsgivarna upplystes om åtgärden och de accepterade detta förfarande. Det är möjligt att övergå till förhandlat förfarande då det inte har inkommit några anbud. I LOU anges som definition av förhandlad upphandling att det är en upphandling där en upphandlande enhet inbjuder vissa leverantörer att lämna anbud och tar upp förhandling med en eller flera av dem. Minst tre lämpliga anbudsgivare har tagits med i förhandlingarna därav har konkurrensförhållandena utnyttjas och upphandlingens kvalitet och omfattning beaktats. Anbudsgivarna har vid förhandlingarna bemötts på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt genom att de bl.a. fått tillgång till samma uppgifter om föremålet för upphandlingen samt att kraven på lika-behandling och objektivitet beaktas också under själva förhandlingarna. Att bryta ut styrarbetena ur förfrågningsunderlaget är en sådan åtgärd som ett förhandlat förfarande ger utrymme för. De åtgärder och beslut som vidtagits i ärendet påverkat alla anbudsgivare lika. Vad gäller frågan i vilken form en förhandling kan ske har den upphandlande enheten beslutat att en sådan ska genomföras som ett anbudsliknande förfarande. Det finns möjlighet enligt LOU att låta anbudsgivarna rätta, förtydliga eller komplettera redan ingivna uppgifter under förutsättning att det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Staden har vidtagit förtydliganden i avsikt att kunna göra en rättvis bedömning. Sammanfattningsvis har staden iakttagit samtliga krav som ställs på den upphandlade enheten enligt LOU och de gemenskapsrättsliga principerna. Stadens sätt att hantera förhandlat förfarande uppfyller kravet på affärsmässighet.

Länsrätten har på bolagets begäran i beslut den 28 augusti 2009 förordnat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas innan länsrätten slutligen prövat upphandlingen eller beslutat något annat.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser

Länsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § samma lag ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska enligt samma paragraf principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Utredningen i målet

Staden har den 23 juni 2009 skickat en förfrågan om prisuppgift till tre potentiella leverantörer varav en var bolaget. Av skrivelsen framgår bl.a. följande. Leverantörerna bjuds att komma in med prisuppgift på ombyggnad av luftbehandlingssystem, generalentreprenad, i Åby simhall i enlighet med teknisk beskrivning Luftbehandling, Rörinstallationer och Styr-PM. Svaret ska vara staden tillhanda senast den 10 augusti 2009.

Staden har den 17 augusti skickat ett e-postmeddelande till de tre potentiella leverantörerna och meddelat att extern styr enligt Styr-PM utgår och att utvärdering av anbud kommer att ske på summan av ventilation och rör. Leverantörerna ombads att kontrollera och eventuellt komplettera sitt anbud senast dagen därpå. Alla leverantörerna har svarat på meddelandet.

Länsrättens bedömning

Länsrättens prövning utgör en kontroll av om det med anledning av de grunder sökanden framfört i målet finns skäl att ingripa mot upphandlingen.

Staden har i sitt förfrågningsunderlag uppgett att prisuppgifterna ska lämnas utifrån teknisk beskrivning av luftbehandling, rörinstallationer och styr-PM. När anbudstiden hade löpt ut meddelade staden att en del av upphandlingen skulle utgå och värderingen av anbudet skulle ske utifrån det sammanlagda priset för luftbehandling och rörinstallationer. Bolaget anser att staden inte har upphandlat det som den har avsett i sitt förfrågningsunderlag.

Regeringsrätten har i det refererade avgörandet RÅ 2002 ref. 50 uttalat bl.a. att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens.

Öppenhetsprincipen enligt 1 kap. 9 § LOU innebär bl.a. att hela upphandlingsprocessen ska vara förutsägbar och öppen. Av detta följer att den upphandlande myndigheten inte får ändra eller bortse ifrån de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven eller på annat sätt ändra förutsättningarna för anbudsgivare. Staden har efter anbudstidens utgång ändrat det upphandlade uppdraget på så att en del av uppdraget har fallit bort, vilket gynnat viss leverantör. Det har enligt länsrättens mening inte varit fråga om ett förtydligande som staden har uppgett. Länsrätten anser att stadens agerande har på ett betydande sätt ändrat det upphandlade uppdraget och förutsätt-

ningarna för anbudsgivarna. Staden har därmed genom sitt agerande brutit mot öppenhetsprincipen. Det förhållandet att anbudsgivarna har beretts tillfälle att justera sina anbud inom en mycket kort tidsfrist ändrar inte bedömningen. Sammanfattningsvis anser länsrätten att stadens upphandlingsförfarande inte kan anses uppfylla de krav som ställs i LOU och att förfarandet kan medföra skada för bolaget, varför upphandlingen enligt 16 kap. 2 § LOU ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1b)

Lars-Peter Holmberg

/LÅ

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.